

HET ATELIER

**atelierroute
's-hertogenbosch 2016**

**zaterdag 1 / zondag 2 oktober
11.00 - 18.00 uur**

overzichtsexpositie het kruithuis

9 - 25 september. Woensdag - zondag: 12.00 - 17.00 uur

Opening vrijdag 9 september 20.00 uur

Citadellaan 7, 5211 XA 's-Hertogenbosch, 073 614 86 38

atelierweekend

Ateliers zijn op 1 en 2 oktober geopend van 11.00 - 18.00 uur

www.stokpunt.nl

Facebook: kijkopstok

Facebook: atelierrouteshertogenbosch

Twitter: atelierroute DB

locaties

Naast de individuele ateliers zijn er een aantal ateliercomplexen waar meerdere ateliers geclusterd zijn. Dit zijn Antoniegaarde, Atelier 77, Bartjesschool, De Drie Mollen, Fort Orthen, Grafisch Atelier, GZG terrein, De Gruyter Fabriek, Het Kruithuis, Huize Bloemenkamp, Oude Meanderschool, Nova Zembla, De Vlieger en de Willem II Fabriek. Zie de locaties op pagina 10.

AR-TAXI

Dit jaar rijdt er een gratis AR-Taxi. Deze biedt bezoekers de mogelijkheid alle deelnemende ateliers te bezoeken volgens een viertal routes. Vertrekpunt en overstappen bij Het Kruithuis.

- Route 1 en 2 binnenstad
- Route 3 West en Bokhoven
- Route 4 Noord, Oost en Rosmalen

ROUTE 1 Citadellaan 7, Smalle Haven 183, Bloemenkamp, Burgemeester Loeffplein 70, Orthenstraat 77, Zuid Willemsvaart 125, Zuid Willemsvaart 195, Zuid Willemsvaart 509, Monseigneur Prinsenstraat 1, Sint Jacobstraat 13, Schilderstraat 17A, Hinthamerstraat 100, Sint Josephstraat 20, Citadellaan 7.

ROUTE 2 Citadellaan 7, Frederik Hendriklaan 6, Emmaplein 18, Stationsplein 2, Buitenhaven 9, Oude Dieze 12, Lange Putstraat 10, Cicerostraat 6, Van Grobbendoncklaan 43, Von Hobestraat 2, Dageraadsweg 1, Citadellaan 7.

ROUTE 3 Citadellaan 7, Florimont 2, Gravin Helenastraat 3A, Groensteeg 2, Admiraliteitslaan 414, Admiraliteitslaan 38, Veemarktkade 8, Parallelweg 21, Parallelweg 30, Celsiusstraat 29, Copernicuslaan 80A, Boschveldweg 471, Citadellaan 7.

ROUTE 4 Citadellaan 7, Ketsheuvel 56, Zwartbroekweg 420, Ernst Schumacherstraat 34, Kievitborch 9, Baroniehoeven 33, Joseph Knipstraat 3, Christiaan Kannemansstraat 24, Citadellaan 7.

WERKGROEP AR16 Sylvy van Bochove, Dorien Dragtsma, Marlies Krijgsman, Maarten de Laat, Wendy van der Meijs, Mari van der Pas, Gerard van Selst, Yaya Timisela, Ad Verhagen, Willem Wandberg, Marianne van den Wijngaard.

OVERZICHTSEXPOSITIE Gerard van Selst, Ad Verhagen, Willem Wandberg, Mari van der Pas, Dorien Dragtsma.

ATELIERROUTE 'S HERTOGENBOSCH is een initiatief van STOK

UITGEVER STOK, Citadellaan 7, 5211 XA 's-Hertogenbosch, 073 614 86 38 - www.stokpunt.nl

CONCEPT / VORMGEVING Patrick Lijdsman - www.lijdsman.nl

INTERVIEWS / TEKST / FOTOGRAFIE

Patrick Lijdsman, tenzij anders vermeld

REDACTIE Patrick Lijdsman, Lieselot Leeftang, Dorien Dragtsma, Gerard Monté

SPECIALE DANK AAN Gemeente 's-Hertogenbosch, Autobedrijf Jos van Bortel

Welkom bij de Atelierroute 2016, maak kennis met het artistiek DNA van 's-Hertogenbosch

Vierentwintig lentes is zij nu. De tweejaarlijkse Atelierroute 's-Hertogenbosch gaat springlevend haar twaalfde editie in. Iedere twee jaar stellen Bossche kunstenaars hun atelier open om het publiek deelgenoot te maken van hun werk en hun werk-omgeving. Net als de chirurg, de groenteman en de accountant heeft ook de kunstenaar een plek waar hij of zij dagelijks naar toe gaat. Met een missie, een idee, een ingeving of gewoon om eens te kijken naar wat er gisteren is ontstaan en dat aan een kritische analyse te onderwerpen.

STOK, sedert jaar en dag organisator van de Atelierroute, brengt ook dit jaar weer ruim honderd kunstenaars voor het voetlicht. Voor kunstliefhebbers de kans bij uitstek om verrassende kunst te ontdekken en markante ontmoetingen te beleven. Deze twaalfde editie van de Atelierroute wordt een heel bijzondere. We gaan terug naar de basis en maken kennis met de atelierroute zoals die in zijn oorsprong bedoeld was: alles draait om het atelier. Puur, face to face met de kunstenaar en het atelier. Geen zijstraten, geen nevenactiviteiten die u van uw route kunnen wegglokken. Kunst en artistiek, rauw op uw bord.

Nieuw dit jaar zijn de AR-Taxi's van autobedrijf Jos van Bortel, die vrolijk gekleurd en voorzien van vlaggen en belettering door de stad gaan rijden. Hierin kunnen bezoekers zich gratis laten rondrijden langs de Bossche locaties waar een atelier of een atelier-complex te vinden is.

In het Kruithuis aan de Citadellaan is een interessante gezamenlijke presentatie georganiseerd van kunstenaars die (tijdelijk) geen eigen atelier hebben dat bezocht kan worden. In de prachtige zalen en zaaltjes van het Kruithuis geven zij u een even warm onthaal, als wanneer u bij ze thuis was gekomen en ze laten u graag een selectie van hun werk zien.

Om u te helpen bij het maken van een keuze uit de grote hoeveelheid ateliers hebben wij dit AR16 Magazine voor u samengesteld.

ATELIER FRANS VAN SANTVOORT
FOTO MARCUS PETERS

Wij vroegen de Bossche kunstenaar en vormgever Patrick Lijdsman zich te buigen over een waardevolle invulling ervan. Het resultaat heeft u nu in handen: een uitdagende mengeling van informatie en verdieping. De fysieke routekaart van de binnenstad geeft u een praktisch overzicht van alle deelnemende kunstenaars en hun locatie. De levendige en wat eigenzinnige interviews en verhalen vormen een eigen verrijkende routekaart langs kunst, cultuur en mensen in 's-Hertogenbosch. In dit magazine geeft Lijdsman ruimte aan makers en denkers, belevers en mogelijkmakers, mensen met een passie voor kunst. En ook een tienjarige krijgt een plek op het podium, zij laat ons dingen zien, die wij niet zien.

Wij willen alle betrokkenen die zich hebben ingezet voor het tot stand komen en het doen slagen van deze twaalfde Atelierroute 's-Hertogenbosch danken voor hun bijdragen: de gemeente 's-Hertogenbosch, Jos van Bortel, de vrijwilligers, de werkgroep Atelierroute 2016. Hoe u de Bossche ateliers ook bezoekt, op de fiets, te voet of met de AR-Taxi... wij wensen u een mooie zwerftocht. Maak kennis met het artistiek DNA van 's-Hertogenbosch.

Het bestuur van STOK

wat vinden zij van kunst

Kunst verrijkt, troost, zet aan tot denken en lokt meningen uit. Daarom zetten we wat prikkelende stellingen over kunst op een rijtje en vroegen aan mensen, met ieder hun eigen verbondenheid met het thema, hier hun gedachten over te laten gaan.

Een gesprek met Titus Eliëns, interim directeur SM's, Roos Terra, kunstenares en Frans en Toos Lucas, een kunstminnend echtpaar uit Engelen.

Ik leg hen een aantal stellingen of uitspraken voor die gedaan werden in het verre of recente verleden, uitspraken van onder andere Oscar Wilde, Dag Hammarskjöld, Halbe Zijlstra en Martin Bosma. Ik ben benieuwd wat deze verschillende uitspraken met hen doen. Allemaal hebben ze een eigen kijk op kunst, waardoor een divers beeld ontstaat. Sommige stellingen lijken elkaar te overlappen.

KUNST HEEFT TOT DOEL CHAOS TE SCHEPPEN

FILOSOOF THEODOR ADOMA

Roos Terra: Kunst heeft als doel orde te scheppen. Als de kunst op zich een taak heeft, dan is dat: aanzetten tot reflectie, denken en het ondernemen van actie. Kunst mag van mij orde en chaos zijn.

Titus Eliëns: Kunst is een verwarrend begrip. Het is wellicht een wijze voor mensen om zich te profileren. Kunstvormen zijn uitingen van een levensdoel.

Toos Lucas: Wat is chaos? Wil je zien wat de kunstenaar ziet of een reflectie van je eigen blik? Doordat het wringt ga je beter nadenken en jezelf vragen stellen. Zo benadrukt kunst de autonomie van de kunstenaar en die van jezelf als toeschouwer.

Frans Lucas: Kunst roept discussie op, zet je op het andere been. Ik wil zien wat de kunstenaar ziet waardoor ik mijn eigen blik kan bijstellen. Wat moet ik nou met een stuk touw dat een kunstenaar aan de muur hing? Het zet mij aan het

denken. Dat kan ook andersom: Laat een kunstenaar naar een organisatie kijken en je zult zien dat er heel nieuwe inzichten ontstaan.

Frans en Toos discussiëren onderling over wat zij kunst vinden. Er passeren kunstwerken als Grapes van Ai Wei Wei, een installatie van houten krukken, en de pindakaasvloer van Wim T Schippers. Waarom ligt er alleen maar een berg stenen in een museum? Word ik daar vrolijk van? Is het goed om voorbereid een museum te betreden? Onwetendheid zorgt voor andere observaties.

KUNST IS HET ANTWOORD OP IETS WAT ONZICHTBAAR IS

SCHRIJVER OSCAR WILDE

Frans Lucas: Voor mij is kunst het vlot op de rivier die de maatschappij voorstelt. Het vlot drijft de rivier af. De kunstenaar aanschouwt de wereld vanaf het vlot en reageert op wat hij allemaal ziet.

Titus Eliëns: Doordat wij het hier met z'n tweeën over hebben, wordt het onzichtbare al zichtbaar. Conceptuele kunst of bijvoorbeeld volkskunst gaan beide over verhalen en belevenissen. Misschien is dat nu nog niet duidelijk, maar in een volgend stadium, over tien of honderd jaar, blijkt het een periode of stroming te duiden en blijken er verbanden te zijn die wij nu nog niet zien.

Alles is met elkaar verbonden. De kunstenaar, stratenmaker, boekhouder en chirurg vervullen allen een functie die bijdragen aan het grotere geheel. Er is een fluïde overgang tussen deze ogenschijnlijk verschillende werelden. Een atelierroute biedt mensen de mogelijkheid zich open te stellen voor andere werelden en mensen. Er ontstaan toevallige of verkozen ontmoetingen.

KUNST TOONT DE WERELD ZOALS ZE WERKELIJK IS

Toos Lucas: Nee hoor, dat zou een arrogante houding zijn. Dat dwingende van deze stelling zou alleen maar frictie geven. Kunst doet in zekere zin niet gekker dan ik ben.

Frans Lucas: Soms heeft kunst echt een boodschap, zoals Guernica van Picasso, dan toont kunst wat de werkelijkheid, oorlog in dit geval, doet. Daarbij toont de kunstenaar zijn werk vanuit zijn eigen perspectief, het ideale beeld op de werkelijkheid wat hij daaraan koppelt.

Titus Eliëns: Kunst is in wankel evenwicht met de werkelijkheid.

Een klassiek ontworpen cabriolet bezit een grote schoonheid en is bijna een kunstwerk, waardoor de gebruiksfunctie, het autorijden, er bijna aan is onttrokken. Wat te denken van een bloemcorso of processies. Waar begint kunst en waar eindigt de werkelijkheid? Dat maakt kunst en de wereld zo boeiend. Voor mij is een stad als 's-Hertogenbosch ook een kunstwerk. 'Deze stad is zo ontzettend mooi en goed onderhouden. Al die straten en steegjes, een onverwachte blik op de Sint Jan: alles geeft blijk van de grote zorg waarmee het is ontstaan en gecreëerd. En dan te beseffen dat de Spanjaarden honderden jaren geleden vanuit de polder bijna eenzelfde stadscontour zagen oprijzen, alleen dan zonder de zendmast van de PTT.'

TITUS ELIËNS
FOTO ARCHIEF

TOOS EN FRANS LUCAS

Ook hier zie je verbindingen en fluïde overgangen. Ik ben er trots op hoe mooi het SM's in het nauwe stratenpatroon en in de eenheid van de stad past.

HET ATELIER IS EEN LABORATORIUM EN GEEN FABRIEK

Titus Eliëns: Vroeger was kunst een ambachtelijke bezigheid. Veel kunstenaars hadden werkplaatsen. Daar maakten ze iets: een landschap of een portret.

Roos Terra: Het atelier is een plek waar nieuwe dingen gemaakt worden en ontdekt worden. Maar soms zijn er fabrieksmatige processen. Specialisatie in één vorm, van waaruit nieuwe dingen ontstaan. Grafische technieken als zeefdruk lenen zich goed voor een fabrieksmatige productie, maar je moet de kwaliteit in de gaten houden. Het begrip fabriek heeft een negatieve bijmaak, maar het vergroot wel de toegankelijkheid. De verkoop - ook belangrijk - kan daardoor verhoudingsgewijs makkelijker gaan.

Frans Lucas: Tja, je moet blijven eten, er moet brood op de plank. Maar goed, een kunstenaar heeft tijd nodig om na te denken over zijn werk, de fabrieksarbeider krijgt in zekere zin een opdracht om iets te produceren.

Er ontstaat een gesprek tussen Frans en Toos over een bevriend kunstenares die goede zaken doet. Zij maakt mooie dingen, steeds weer met een nieuwe kijk op de wereld. Als een nieuw idee aanslaat gaat zij er dieper op in en gaat ze op onderzoek uit. Soms, vinden Frans en Toos, blijft zij misschien iets langer hangen in eenzelfde thema, simpelweg omdat er veel vraag naar is. Dan wankelt ze misschien even tussen fabriek en onderzoeken. Maar ze geven haar geen ongelijk.

GEEN VERSTAND HEBBEN VAN KUNST IS EERDER EEN VOORDEEL DAN EEN NADEEL ALS JE VEEL MOET BEZUINIGEN

POLITICUS HALBE ZIJLSTRA

Roos Terra: Dit kan een voordeel zijn als je met de botte bijl wil hakken. Je kunt je heel pragmatisch opstellen bij het nemen van beslissingen. Het is belangrijk om goed te blijven kijken, wanneer je verantwoordelijk bent voor kunstbeleid. **Titus Eliëns:** Een vakminister moet kennis van zaken hebben om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Je kan niet zomaar snijden in van alles wat zorgvuldig is opgebouwd. Kunst vervult hoe dan ook een functie in de maatschappij.

WIE VAN KUNST GENIET, MOET DAT OP EIGEN KOSTEN DOEN

POLITICUS MARTIN BOSMA

Titus Eliëns: Soms is subsidiëring gewoon nodig, de kosten zijn soms hoger dan de baten. Maar niet alleen kunst wordt gesubsidieerd. Ook bijvoorbeeld voetbal, de Olympische spelen, speeltuinen of infrastructuur. Het hoort er allemaal bij, net als kunst. Het zijn zaken die je als overheid moet faciliteren. Maar ook het werven van sponsors hoort erbij. Kunst is niet elitair, net zo min als voetbal dat is. Je moet als kunstinstelling in verbinding blijven met de wereld om je heen. Een mooi voorbeeld is de opera, die ieder jaar op de Parade wordt gehouden. Er was afgelopen jaar niet voldoende geld. Een bliksemactie bracht particuliere gelden bij elkaar en zo kon het alsnog doorgaan. Blijkbaar verrijkt deze vorm van kunst zo, dat mensen er geld voor over hebben.

Roos Terra: Toen ik eens gevraagd werd voor een expositie in een ziekenhuis kreeg ik daarvoor geen enkele vergoeding. De gedachte erachter was dat ik toch mooi in de spotlights werd gezet. Maar hoe kan ik inkomsten verwerven door alleen maar in de spotlights te staan? Kunst is voor mij een inkomstenbron en geen liefdadigheid. Men zou de waarde van kunst soms beter mogen inschatten. Voor podiumkunsten wordt meestal betaald. Waarom voor beeldende kunst dan niet?

IK VERKOOP DUS IK BESTA

Titus Eliëns: Je moet verkopen om te kunnen bestaan.

Frans Lucas: Of je moet een mecenas hebben die achter jouw kwaliteiten staat waardoor jij je als kunstenaar kan ontplooiën en het vak kan uitbouwen.

Roos Terra: Ik besta maar verkoop nu nog te weinig om van te kunnen bestaan. Misschien moet ik wel een agent hebben, iemand die met mijn werk de boer op gaat. Verkopen is een heel ander vak dan kunst maken. Niet iedereen heeft beide in de vingers. Je moet als kunstenaar zoveel verschillende dingen kunnen.

VERJONGING BRENGT vernieuwing

FNV KUNSTBOND

Roos Terra: Ik ben 34 jaar en ik ken niet veel kunstenaars meer van de kunstacademie. Ik ken wel veel jonge kunstenaars en hun werk, mede doordat ik lange tijd werkzaam was voor kunstpodium Tentoon. Maar kunstenaars, vroeger en nu, doen hetzelfde: werken met de middelen die voor die tijd nieuw of actueel waren of zijn.

Toos Lucas: Dat hoeft niet, verandering geeft vernieuwing. Die ontwikkelingen bepalen de vernieuwing en niet de leeftijd. Misschien zijn de kunstacademies te streng in de opleiding en staan zij daarmee de vernieuwing in de weg. Vernieuwing moet ook daar een kans krijgen.

Frans Lucas: Jonge mensen zijn natuurlijk enthousiast en lijken daardoor vernieuwend. Voor mij horen de woorden ‘jong’ en ‘nieuw’ bij elkaar.

EEUWIG IS HET OGENBLIK, VOOR ALTIJD IS VOORBIJ

Titus Eliëns: Ik denk direct aan de woorden van de dichter Joost van den Vondel: Eeuwig gaat voor ogenblik. Je eerste bewuste ervaringen: die vergeet je niet. Toen ik als kind voor het eerst een wielewaal hoorde heb ik drie minuten doodstil staan luisteren. Die ervaring keert steeds én op onverwachte momenten in mijn leven terug. Maar de ervaring van die eerste keer kan ik niet meer herbeleven.

Frans Lucas lacht en begint te denken.

Als de wereld begrijpelijk was, zou er geen kunst bestaan.

SCHRIJVER ALBERT CAMUS

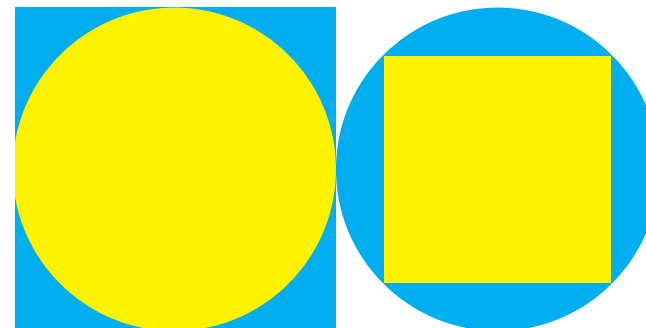
Toos Lucas: Als je zo kan leven, heb je het mooi voor elkaar, dan leef je in het nu. Dat ogenblik biedt perspectief, want ook rottige dingen zijn een ervaring van korte tijd, een ogenblik. Daardoor beleef je het ‘hier en nu’ intenser.

Frans Lucas: Je voelt wel de momenten, bijvoorbeeld van intens geluk, die geen begin of eind lijken te hebben. Toch is onderbreking vanzelfsprekend. Voor mij is de beleving van het moment eeuwig maar het moment zelf is eindig. De boeken uit je jeugd herlezen is leuk, maar het wordt nooit meer als die eerste keer. De zinnen komen niet meer binnen en het boek ruikt intussen muf.

Ik moet ook denken aan de frustratie die veel immigranten waarschijnlijk voelen; de herbeleving is sterk maar het moment herhaalt zich niet. Het land dat je achter je liet wordt nooit meer het land waarnaar je terugkeert.

Roos Terra: deze overpeinzing voel ik, meer wil ik en weet ik er niet over te zeggen.

Tenslotte: geen stelling maar een afbeelding, met de vraag: wat zie je hierin. Ik maakte de afbeelding enkele jaren geleden als reactie op de titel van een expositie: **De harmonie van het verschil**. Zonder deze titel te melden laat ik de afbeelding zien.

Titus Eliëns: Een zeer harmonieus beeld van twee gekoppelde beelden die beiden een volstrekt eigen manier van beleven veroorzaken. De blik van de ene mens trekt naar het vierkant met een cirkel en de ander naar de cirkel met daarin het vierkant. Je hebt soms geen benul van de impact van een afbeelding, het kan verschillende reacties opleveren en daardoor dingen in werking zetten.

Roos Terra: Het heeft iets weg van kleurenleer, bijvoorbeeld de kleurstudies van Johannes Itten, die contrasten, de vormen. Het lijkt een spiegeling maar is het niet.

Toos Lucas: de vormen lijken identiek. Maar naarmate je langer kijkt worden ze anders en ontstaan er nieuwe vormen.

Frans Lucas: Rond en vierkant wisselen elkaar af, en als je alle vormen over elkaar heen gaat schuiven houd je een blauw vierkant en een gele cirkel over.

En passant vraag ik aan Frans en Toos Lucas of ze het eens zijn met de uitspraak van de Zweedse diplomaat Dag Hammarskjöld: een druppel kunst is beter dan een zee van weten. Frans vindt dat er geen evenwicht in deze stelling zit, kunst is een onlosmakelijk onderdeel van het weten. Toos twijfelt en zegt: ‘je haalt uit meer dingen informatie, zoals de natuur of natuurgeweld’.

Ook meningen over kunst lokken meningen uit. Ik dank Titus, Roos, Frans en Toos voor hun bespiegelingen.

Titus Eliëns is interim directeur van het SM's te 's-Hertogenbosch. Eliëns is kunsthistoricus en werkte eerder bij onder andere het Haags Gemeentemuseum.

Roos Terra is beeldend kunstenaar en heeft haar atelier in de Willem II Fabriek. Terra geeft ook workshops en is beheerder bij het Grafisch atelier.

Frans en Toos Lucas zijn gepensioneerd. Beiden zijn zich de laatste jaren steeds meer in kunst gaan verdiepen. Zij bezoeken regelmatig culturele activiteiten. Toos Lucas is gaan schilderen.

Willem II Fabriek

kunstencluster

Willem II Fabriek opent haar Atelierdeuren

Op 1 en 2 oktober, welkom!

Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch
www.willem2fabriek.nl

ALLES WAT NODIG IS VOOR KERAMIEK EN BEELDHOUWEN!

KLEI van Goerg & Schneider (Creaton), Sibelco, Witgert en Valentine Clays.

GLAZUREN van Chrysanthos, Botz, Duncan, Gare, Terra-Color en Welte.

GRONDSTOFFEN en PIGMENTEN
GIPSMALLEN
GEREEDSCHAPPEN

*Uw leverancier voor
pottenbakkers- en beeldhouwmaterialen*

Kreatief in Keramiek

Silex / Totaal Service b.v.
De Meerheuvel 5
5221 EA 's-Hertogenbosch
073 - 631 25 28
info@silex.nl
www.silex.nl

hannah kijkt kunst

Voor de grote kast met boeken over architectuur, kunst en fotografie zit Hannah Tops. Tien jaar oud, vrolijke open ogen en een uitdagende blik. Ik heb haar gevraagd om mee te kijken in de kast en te vertellen wat ze vindt van al die boeken.

Het eerste boek dat Hannah uit de kast trekt kent ze al: het is van de Bossche schilder Charles Popelier en dat is haar opa! Al bladerend komt ze bij een foto van zijn atelier: 'altijd een rommeltje daar'. Ze kijkt naar oud en nieuw werk. Het nieuwe vindt ze mooier. 'Dat maakt opa met lijm en verf.'

Hannah snapt iets niet. 'Opa begint al aan een nieuw schilderij voor hij klaar is met het oude. Waarom zou hij dat doen?'

Een vuistdik boek over Vincent van Gogh valt open. 'Dat is mooi, moet je kijken hoe goed hij huizen schildert. Net echt.'

Waarom tekenen mensen alleen een knie, en geen heel been of een mens? Kijk dit is een mooie tekening voor bij een boxershorts-reclame, die meneer staat precies goed. Ik kan geen mensen tekenen, alleen smiley's. En gebruiksdingen.'

Tijd voor Egon Schiele. We bekijken modellen in vreemde poses. Hannah probeert ze na te doen en vindt dat de modellen maar raar uit hun ogen kijken. 'Als je een zelfportret maakt, maak je jezelf toch juist mooi!'

Bij de "De rode vuist" van Constant draait Hannah het boek om en om. 'Hoe moet ik het nou houden? Ik zie naaktslakken, ogen en voeten maar geen rode vuist. En de titel van dat andere werk: Zwart rood groen, die klopt niet. Er zit ook wit in.'

'Hoe kom je aan zoveel boeken' vraagt ze. Tja, dat gaat geleidelijk, die koop je om te lezen, ter inspiratie of gewoon gekregen. We zijn nog niet halverwege de boekenkast. Het valt mij op dat Hannah haar boeken steeds bij de eerste bladzijde openslaat. Ik vertel haar

dat ik meestal achterin begin. Waarom ik dat doe? Ik weet het niet. Net of ik het einde al wil weten voor ik begin. Maar Hannah lacht. 'Een boek begint gewoon op pagina 1.'

Gretige ogen vallen nu op de fotografieboeken. De vermoedelijke exacte vertaling van de werkelijkheid: dat is gieren natuurlijk. 'Die haren, alsof ze met haar vingers in het stopcontact gezeten heeft! En al die blote mensen! Waarom hebben ze zo vaak blote mensen in de kunst, dat snap ik echt niet.'

Nog meer dikke boeken languit op de grond; Gaudi, Hundertwasser en Oscar Niemeyer. De organische vormen van Gaudi spreken Hannah wel aan. 'Lekker veel kleurtjes, mooie huisjes, maar of ik er zou willen wonen?' Zijn hekwerk vindt ze lijken op een blaasbalg: 'zo'n ding met luchtflappen'. De torentjes zijn net kralenkettingen. Als ik uitleg dat Hundertwasser van saaie gebouwen bijna sprookjeskastelen maakt vraagt ze, 'doet hij dat stiekem, of vraagt hij dat eerst?'

Liever zou Hannah wonen in een villa van Oscar Niemeyer: 'whoww, dat lijkt wel een vliegtuig. Een cockpit met al die ramen rondom. En dan die grote bank en ronde deuren. Als de mist dan opgetrokken is kun je lekker naar de zee kijken.'

We sluiten af met Andy Warhol. 'Hé, die mevrouw heet toch Marilyn..? Die man snapt niets van mode, dat zijn toch geen schoenen!' Hannah bladert snel door het boek heen en vraagt zich af wat er nou voor kunst aan is om een schilderij te maken van een pak waspoeder. 'Moet je deze zien, die kijkt alsof die wil vragen of je een pijnstiller hebt. En Mona Lisa is eng: die kijkt je de hele tijd aan.'

Open observaties en onverbloemd, een vrolijke uitnodiging om eens met een andere blik naar de boekenkast te kijken.

ateliers en routekaart

Op deze pagina's ziet u de namen van de kunstenaar, de discipline, de locatie en het adres waarop de kunstenaar zijn of haar atelier heeft. Sommige kunstenaars hebben een tijdelijk atelier gemaakt in het Kuithuis. Tevens het email-adres en de website. Achter ieder atelieradres staat het locatienummer en routenummer, dat correspondeert met het nummer op de plattegrond.

[L1 / R3] betekent locatie 1 / route 3

ANTONIEGAARDE LOCATIE 23 / ROUTE 1 / 3 ATELIER

ATELIER 77 LOCATIE 28 / ROUTE 1 / 2 ATELIER

BARTJESSCHOOL LOCATIE 10 / ROUTE 2 / 8 ATELIER

DE DRIE MOLLEN LOCATIE 8 / ROUTE 1 / 5 ATELIER

FORT ORTHEN LOCATIE 7 / ROUTE 4 / 2 ATELIER

GZG TERREIN LOCATIE 13 / ROUTE 1 / 3 ATELIER

DE GRUYTER FABRIEK LOCATIE 16 / 4 ATELIER

HET KRUIZHUIS LOCATIE 4 / ROUTE 1,2,3,4 / 15 ATELIER

HUIZE BLOEMENKAMP LOCATIE 35 / ROUTE 1 / 2 ATELIER

OUDE MEANDERSCHOOL LOCATIE 27 / ROUTE 4 / 2 ATELIER

NOVA ZEMBLA LOCATIE 15 / ROUTE 1 / 11 ATELIER

DE VLIAGER, TEGENOVER CHR. KANNEMANSSTRAAT LOCATIE 2 / ROUTE 4 / 2 ATELIER

DE VLIAGER, CHR. KANNEMANSSTRAAT LOCATIE 2 / ROUTE 4 / 1 ATELIER

WILLEM II FABRIEK LOCATIE 3 / ROUTE 3 / 14 ATELIER, INCLUSIEF GRAFISCH ATELIER

Ben Acket / schilderen

DMT LOODS Copernicuslaan 80a
5223 EK 's-Hertogenbosch [L1 / R3]
benacket@hetnet.nl
www.benacket.nl

Marie-José Ammann / schilderen

DE VLIAGER Chr. Kannemanstraat 3
5246 AM 's-Hertogenbosch [L2 / R4]
mj-ammann@home.nl
www.mj-ammann.nl

Arjan van Arendonk / schilderen

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
avanarendonk@home.nl
www.arjanvanarendonk.nl

Marja Bakker / mixed media acryl

HET KRUIZHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
droomwereld@hetnet.nl
www.marjabakker.exto.nl

Edwin van den Berg / schilderen

Hinthamerstraat 100
5211 MS 's-Hertogenbosch [L5 / R1]
info@galeriederealiteit.nl
www.galeriederealiteit.nl

Ineke van Berkom
schilderkunst, mixed media

Von Hobestraat 11
5213 SN 's-Hertogenbosch [L6 / R2]
inekevanberkom@xs4all.nl
www.inekevanberkom.nl

Evalore Beukers

FORT ORTHEN Ketsheuvel 56
5231 PT 's-Hertogenbosch [L7 / R4]
info@evalore.nl
www.evalore.nl

Marianne Bierings / tekenen, schilderen

DE DRIE MOLLEN Zuid Willemsvaart 195
5211 SG 's-Hertogenbosch [L8 / R1]
mariannebierings42@gmail.com
www.kunstvanmariannebierings.nl

Rietje de Bijl / schilderen, boekobjecten

Van Grobbendoncklaan 43
5213 AV 's-Hertogenbosch [L9 / R2]
rietje@rietjdebijl.nl
www.rietjdebijl.nl

Susan de Boer / schilderen

BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
info@susandeboer.com
www.susandeboer.com

Hanneke Boleij / schilderen

HET KRUIZHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
hanneke.boleij@home.nl
www.hanneke.boleij.nl

Monique van den Boomen

DE DRIE MOLLEN Zuid Willemsvaart 195
5211 SG 's-Hertogenbosch [L8 / R1]
boomenmonique@gmail.com
www.moniquevandenboomen.nl

Marijke Buddendijk - Van den Broeke
tekenen, schilderen en grafiek

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
marijke@buddendijk.com
www.marijkebuddendijk.nl

Harriet Damave / keramiek, illustratie

GZG TERREIN Burg. Loeffplein 70B-C
5211 RX 's-Hertogenbosch [L13 / R1]
harriet@damave.nl
www.houseofharriet.nl

Margriet van Delft / schilderen

BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
mmmvandelft@gmail.com
www.margrietvandelft.nl

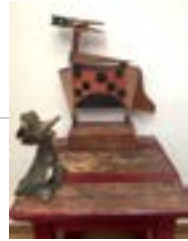
Miek van Dongen / autonoom

DE DRIE MOLLEN Zuid Willemsvaart 195
5211 SG 's-Hertogenbosch [L8 / R1]
vandongen.miek@gmail.com
www.miekvandongen.nl

Sylvvy van Bochove / fotografie, film, video, installaties, tekenen, schilderen

HET KRUIZHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
svanbochove@ziggo.nl
www.sylvvyvanbochove.nl

Marijke Bokslag / schilderen, ruimtelijke objecten

St Jacobstraat 13
5211 LP 's-Hertogenbosch [L11 / R1]
marijkebokslag@gmail.com
www.marijkebokslag.nl

Kees van den Boogaard

BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
info@keesvandenboogaart.nl
www.keesvandenboogaart.nl

Bea Bozon / schilderen

Cicerostraat 6
5216 CC 's-Hertogenbosch [L12 / R2]
beabozon@gmail.com
www.beaesselink.nl

Lidwina Charpentier

HET KRUIZHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / 1,2,3,4,]
lidwina.charpentier@gmail.com
www.lidwinacharpentier.nl

Pieter Dekkers / schilderen

GZG TERREIN Burg. Loeffplein 70B-C
5211 RX 's-Hertogenbosch [L13 / R1]
pieterdekkeers@gmail.com
www.pieterdekkeers.com

Anja van Dongen / textiel, papier, gemengde technieken

BAC Parallelweg 30
5223 AL 's-Hertogenbosch [L14 / R3]
anja@viltwerk.nl
www.viltwerk.nl

Willemijn van Dorp
autonoom, schilderen, grafiek

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
willemijnvanasbeck@xs4all.nl
www.willemijnvandorp.com

Gerda van Eekelen / beeldhouwen

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
gvaneekelen@hotmail.com
www.gerdaterkeurs.nl

Ank van Engelen / beeldhouwen, installaties, monumentaal

NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20 [L15 / R1]
5211 NJ 's-Hertogenbosch
post@ankvanengelen.nl
www.ankvanengelen.nl

Emy van Geel-Entrop
gemengde technieken

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XE 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
emyvangeel@gmail.com
www.emyvangeel.nl

Carmen Hopmans / textielvormgever

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XE 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
info@carmenhopmans.nl
www.carmenhopmans.nl

Rietje J.- Huijser / schilderen, tekenen

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
rietjehuijser@xs4all.nl
www.rietjehuijser.nl

Marian van Esch / schilder, vormgever

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
marianvansch@ziggo.nl
www.marianvansch.nl

Fred Geven
beeldhouwen, schilderen, tekenen

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
fredgeven@hetnet.nl
www.fredgeven.nl

Antoinette Janssen / mixed media

GZG TERREIN Burg. Loeffplein 70
5211 RX 's-Hertogenbosch [L13 / R1]
antoinettejanssen27@gmail.com
www.antoinettejanssen.nl

Rob Jacobs

ATELIER JASS Parallelweg 21
5223 AL 's-Hertogenbosch [L21 / R3]
atelierjass@cs.com
www.atelierjass.blogspot.com

Jeanine Gerlofsma / mozaïek

DE GRUYTER FABRIEK Veemarktade 8
5222 AE 's-Hertogenbosch [L16 / R3]
info@mozaiekkamer.nl
www.mozaiekkamer.nl

Bernadette Goossens
tekenen, schilderen

BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
goossens.bme@gmail.com
www.bernadettegoossens.nl

Grafisch Atelier

GRAFISCH ATELIER Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
info@gadenbosch.nl
www.gadenbosch.nl

Marlies Jutte
fotografie en styling

Florimont 2
5221 LX 's-Hertogenbosch [L23 / R3]
marlies@marliesjutte.nl
www.marliesjutte.nl

Lucas Kastelijm
fotografie

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
lucaskastelijm@gmail.com
www.lucaskastelijm.nl

Rudolf R. Gras / schilderen

Admiraliteitslaan 38
5224 EH 's-Hertogenbosch [L17 / R3]
rudolf@gras.nl
www.gras.nl/rudolf

Wim Habraken / zeefdruk

KUBRA/KURTFACE Schilderstraat 17a
5211 NB 's-Hertogenbosch [L18 / R1]
kurtface@planet.nl
www.kurtface.nl

Roy Kara Khoe-Lie
tekenen, schilderen

NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
roykara50@gmail.com
www.roykara.nl

Manita Kieft
keramische vormgeving

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
manitakieft@outlook.com
www.manitakieft.nl

Wim van Hassel / autonoom, fotografie

FORT ORTHEN Ketsheuvel 56
5231 PT 's-Hertogenbosch [L7 / R4]
info@wimvanhassel.nl
www.wimvanhassel.nl

Marianne van Heeswijk

ARTUARIUM Burg. Loeffplein 70 H
5211 RX 's-Hertogenbosch [L19 / R1]
villavanheeswijk@gmail.com
www.villavanheeswijk.nl

Maria Klerx
fotografie, video, zeefdruk installaties

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
info@mariaklerx.nl
www.mariaklerx.nl

Gerdie Korthout
gem. technieken schilderen, monotype

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
gerdiekorthout@hotmail.com
www.gerdiekorthout.nl

Caren van Herwaarden
tekenen, werken op papier

WILLEM II FABRIEK Boschveldweg
4715211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
carenvanderwaarden@hotmail.com
www.cvanherwaarden.com

Anne van den Heuvel

HET KRUIHUIS Citadellaan 7
5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4]
office@annevandenheuvel.nl
www.annevandenheuvel.nl

Marlies Krijgsman
beeldhouwen

Smalle Haven 183
5211 TK 's-Hertogenbosch [L24 / R1]
ml.krijgsman@home.nl
www.marlieskrijgsman.nl

Ger Kroezen
schilderen

DE DRIE MOLLEN Zuid Willemsvaart 195
5211 SG 's-Hertogenbosch [L8 / 1]
kroezen.ger@gmail.com
www.gerkroezen.exto.nl

Chrisje van der Heyden-Ronde
schilderen

BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
chrisjeronde@live.nl
www.chrisjevanderheydenronde.nl

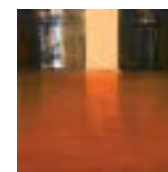
Laura Hoek

DE GRUYTER FABRIEK
Veemarktkade 8 - N5147 [L16 / R3]
5222 AE 's-Hertogenbosch
info@laurahoek.nl
www.laurahoek.nl

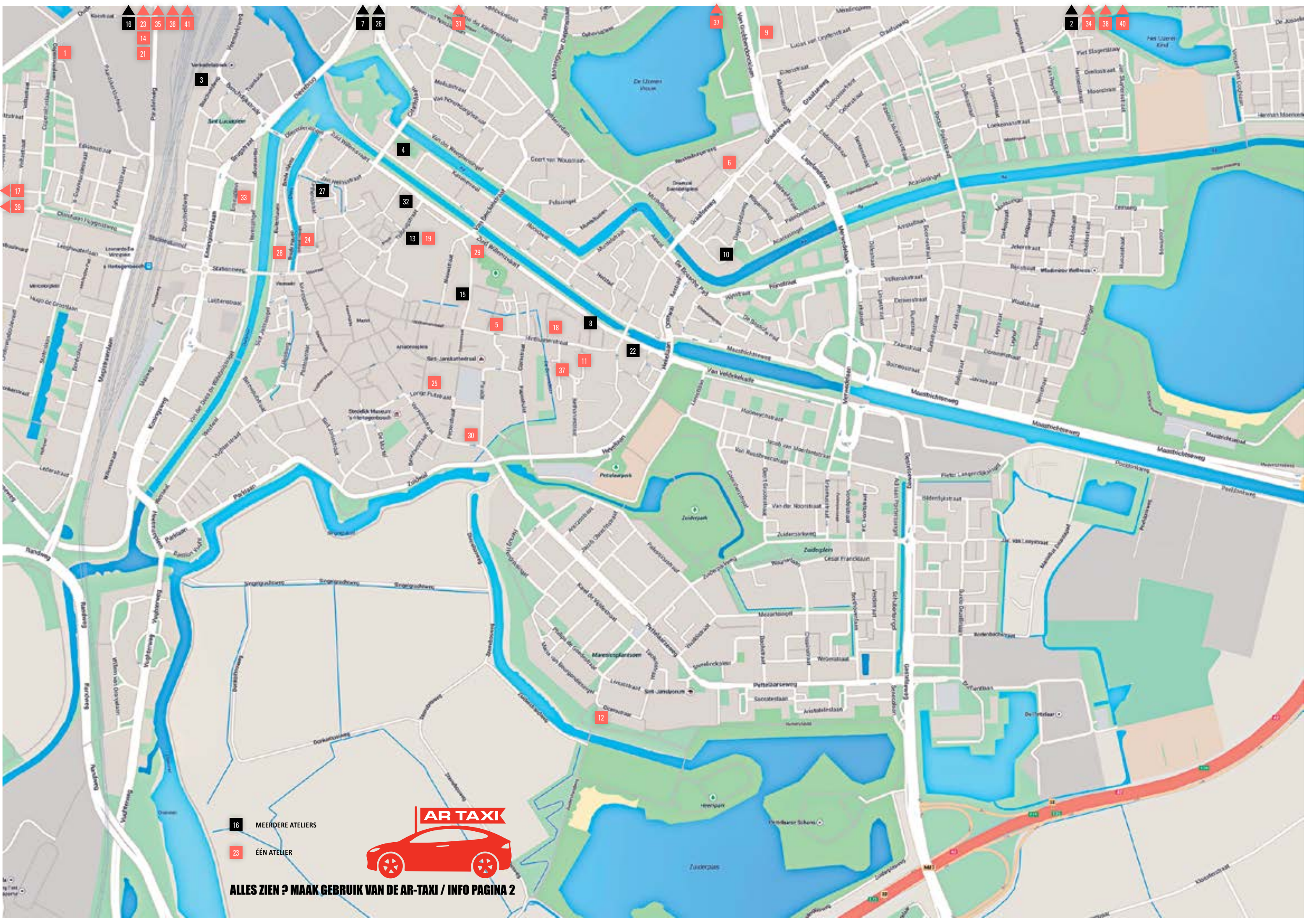
Toon Laurensen
schilderen

DE VLIETTER tegenover Chr. Kannemans-
straat 24, 5246 AM Rosmalen [L2 / R4]
toon@toonlaurensen.nl
www.toonlaurensen.nl

Eduard Linders
schilderen

DUTCH ART & DESIGN SALON Lange Putstraat
10, 5211 KN 's-Hertogenbosch [L25 / R2]
eduardlinders@zonnet.nl
www.eduardlinders.nl

16 23 35 36 41
14
21

7 26

31

37

2 34 38 40

17
39

16 MEERDERE ATELIER
23 EEN ATELIER

ALLES ZIEN ? MAAK GEBRUIK VAN DE AR-TAXI / INFO PAGINA 2

Joris Link / keramiek, beeldend
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
mail@jorislink.nl
www.jorislink.nl

Jolande van Lith / schilderen
Zwartbroekweg 420
5327 KW 's-Hertogenbosch [L26 / R4]
jolandevanlith@ziggo.nl
www.jolandevanlith.com

Frans van Santvoort
schilderen, tekenen en grafiek
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
fransvansantvoort@online.nl
www.fransvansantvoort.com

Brigit Scholman / natuur sculpturen
schilderen, gem. technieken, fotografie
ANTONIEGAARDE Zuid Willemsvaart
5095211 SJ 's-Hertogenbosch [L22 / R1]
bright.kunst@home.nl
www.atelieropeigenwijze.nl

Corrie Meij / schilderen
ATELIER 77 Orthenstraat 77
5211 SW 's-Hertogenbosch [L27 / R1]
cmeij55@gmail.com
www.Atelier77.nl

Janus Metsaars / schilderen, fotografie
BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
janus.metsaars@gmail.com
www.janusmetsaars.nl

Jan Moerbeek / schilderen
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
jmoerbeek@hotmail.nl
www.janmoerbeek.nl

Gert de Mulder
keramisch vormgever, recycle-design
DE GRUYTER FABRIEK Veemarktkade 8-5158
5222 AE 's-Hertogenbosch [L16 / R3]
info@gert.tv
www.gert.tv

Franca Schuurmans / keramiek
Emmaplein 18
5211 VW 's-Hertogenbosch [L33 / R2]
francaschuurmans@hotmail.com

Marieke School
schilderen, gem. technieken
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
mla.school@home.nl

Yvonne Mutsaerts
schilderen, grafiek, collages
Buitenhaven 9
5211 TP 's-Hertogenbosch [L28 / R2]
paamsleijffers@hetnet.nl
www.galleries.nl

Cathy van der Pas van Helvoirt
schilderen
ATELIER 77 Orthenstraat 77
5211 SW 's-Hertogenbosch [L28 / R1]
cathyvanhelvoirt@gmail.com
www.cathyvanhelvoirt.nl

Tom Senders / schilderen
DE VLEGER
tegenover Chr. Kannemansstraat 24
5246 AM 's-Hertogenbosch [L2 / R4]
tomsenders@planet.nl
www.tomsenders.nl

Susanne Silvertant / keramiek, glas
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
info@susannesilvertant.nl
www.susannesilvertant.nl

Marieke Peters / mixed media
schilderen, zeefdruk, keramiek
WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
post@mariekepeters.nl
www.mariekepeters.nl

Charles Popelier / schilderen
NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20
5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1]
ch.popelier@planet.nl
www.charlespopelier.nl

Pieter van Sleeuwen / schilderen
HUIZE BLOEMENKAMP
Zuid Willemsvaart 95
5211 SX 's-Hertogenbosch [L32 / R1]
pietervansleeuwen@kpnmail.nl

Keslien Smeets
grafisch ontwerpen, illustratief
ANTONIEGAARDE Zuid Willemsvaart 509
5211 SJ 's-Hertogenbosch [L22 / R1]
www.kesliensmeets.nl

Cecile Potjes / schilderen
OUDE MEANDERSCHOOL
Zwartbroekweg 420A
5237 KW 's-Hertogenbosch [L26 / R4]
kunsthuisrosmalen@hotmail.com
www.cecilepotjes.nl

Susan Reijnders / schilderen, ink painting
WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
susanr@planet.nl
www.susanreijnders.com

Fons Spinhof / beeldhouwen
OUDE MEANDERSCHOOL
Zwartbroekweg 420A
5237 KW 's-Hertogenbosch [L26 / R4]
fons@afjspinhof.nl
www.beeldendnetontwerp.nl

Francine Steegs / schilderen en grafiek
WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
post@francinesteegs.nl
www.francinesteegs.nl

Thecla Renders / schilderen
Zuid Willemsvaart 125
5211 SE 's-Hertogenbosch [L29 / R1]
theclarenders@hotmail.com
www.theclarenders.nl

Balt van Rijn / meubelrestauratie,
houten kunstobjecten
BARTJESSCHOOL Dageraadsweg 1
5213 TM 's-Hertogenbosch [L10 / R2]
info@baltvanrijn.nl
www.baltvanrijn.nl

Lilian Steenhuisen / beeldhouwen
LILIANSBEELDEN Baroniehoeven 33
5244 HZ Rosmalen [L34 / R4]
lsteenhuisen@yahoo.com
www.liliansbeelden.nl

Marja Sterck / fotograaf, beeldend
DE GRUYTER FABRIEK WP KERAMIEK
Veemarktkade 8
5222 AE 's-Hertogenbosch [L16 / R3]
sterckwerk@hotmail.com
www.marjasterck.nl

Ansjela Rommens
schilderen, tekenen
RODE KRUIS GEBOUW Oude Dieze 12
5211 KV 's-Hertogenbosch [L30 / R2]
ansjelarommens@live.nl

Kathinka Roovers
monumentale keramiek
Frederik Hendriklaan 6
5212 BE 's-Hertogenbosch [L31 / R2]
kathinkaroovers@hotmail.com

Diederik Stevens / schilderen
WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3]
info@diederikstevens.com
www.diederikstevens.com

Bernadette Stokwilder / keramiek
ATELIER KLEIGOED
Ernst Schumacherstraat 34
5237 BD 's-Hertogenbosch [L35 / R4]
bernadette@kleigoed.com
www.kleigoed.com

Myrna Stolk / illustratie, tekenen, schilderen, sculptuur, keramiek HET KRUIHUIS Citadellaan 7 5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4] myrnastolk@hotmail.com http://myrnastolk.wix.com/the-artist-1		Anna Stribos / potlood, pastelkrijt, verf, lino, snede, kartondruk, klei Gravin Helenastraat 3a 5221 CB Bokhoven [L36 / R3]	
	Bianca Tangande / multimedia WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471 5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3] biancatangande@gmail.com www.biancatangande.com		Roos Terra / beeldend, cursus tekenen WILLEM II FABRIEK Boschveldweg 471 5211 VK 's-Hertogenbosch [L3 / R3] contact@roosterra.nl www.roosterra.nl
Fieke Terstegge / tekenen, schilderen collage technieken, gem. technieken DE DRIE MOLLEN Zuid Willemsvaart 195 5211 SG 's-Hertogenbosch [L8 / R1] sophieterstegge@online.nl www.fieketerstegge.nl		Bettine Uhe / schilderen, tekenen Mgr. Prinsenstraat 1D 5211 LN 's-Hertogenbosch [L37 / R1] bettineuhe@kpnplanet.nl	
	Wil van Valen / schilderen Kievitborch 9, 5247 TJ Rosmalen [L38 / R4] bericht@wilvanvalen.nl www.wilvanvalen.nl		Frank van de Ven ruimtelijke vormgeving NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20 5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1] frankvandeven@home.nl
Boukje Voet / papierkunst, stop-motionfilm, grafiek, schaduw-lichtspel HET KRUIHUIS Citadellaan 7 5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4] boukjevoet@hotmail.com www.boukjevoet.com		Frans Vogels / ruimtelijk NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20 5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1] vogelslicht.aan@hetnet.nl www.vogelslicht.com	
	Anneke Wasser / schilderen, grafiek HET KRUIHUIS Citadellaan 7 5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R1,2,3,4] annekewasser@gmail.com www.annekewasser.nl		Jan Wijers / keramiek Admiraliteitslaan 414 5224 EM 's-Hertogenbosch [L39 / R3] jbg.wijers@planet.nl www.janwijers.nl
Jelmer Wijma / schilderen HET KRUIHUIS Citadellaan 7 5211 XA 's-Hertogenbosch [L4 / R2] jelmer@atelierjelmerwijma.nl www.atelierjelmerwijma.nl		Marianne van den Wijngaard schilderen, schrijven ART WIJNGAARD Joseph Knipstraat 3 5462 AV Rosmalen [L40 / R4] atelier@wijngaard.info www.wijngaard.info	
	Jacques Wollersheim / schilderen ATELIER BUITEN Groenesteeg 2 5221 BZ Bokhoven [L41 / R3] j.wollersheim@home.nl www.j.wollersheim.kunstinzicht.nl		Pieter Zouwen beeldhouwen, ruimtelijk werk, tekenen NOVA ZEMBLA St. Josephstraat 20 5211 NJ 's-Hertogenbosch [L15 / R1] pieterzouwen@hotmail.com www.pieterzouwen.nl

ambachten en digitale wegen

Een afgestudeerd architect als directeur voor het Grafisch Atelier? Geen enkel punt, de bescheiden Kristel van Genugten heeft grootse plannen. Vanuit de Willem II Fabriek zullen ze vormgegeven worden.

Het Grafisch Atelier bestaat al dertig jaar en heeft zich continu aangepast aan de veranderende tijd. En nieuwe media of niet: het oude grafische ambacht wordt nog steeds bedreven. Etspersen, zeefdrukpers en de geur van inkt en papier die door de hoge lichte ruimte waart.

Van Genugten: 'Wij zijn een grafische werkplaats in de breedste zin van het woord. Wij faciliteren kunstenaars, doen educatieve projecten en zijn een kennisbank op het gebied van grafische technieken. Wij proberen een zo breed mogelijk pakket aan te bieden waardoor wij veel verschillende mensen bereiken. Een kleine vierhonderd kunstenaars maken, incidenteel of frequenter gebruik van ons atelier. Daarnaast organiseren we workshops voor middelbare scholieren en studenten aan kunstvakopleidingen. Elk jaar komen hier zo'n tweehonderd leerlingen. Hun verwondering bij het zien van een ets- zeefdrukpers en wat je er allemaal mee kunt doen: dat is steeds weer een genot om mee te maken. Het doet iets met hen, het blijft hangen. Op de scholen komt grafiek bijna niet aan bod.'

De nieuwe tijd is natuurlijk ook hier binnengekomen. Was het Grafisch Atelier de eerste jaren sterk op de traditionele grafische technieken gericht, nu zien we ook een versmelting met moderne middelen. Van Genugten: 'De digitale wereld is zeer bruikbaar, maar clean en strak. Als je de techniek weet om te zetten in zeefdruk of een ets ontstaat er een heel nieuwe beeldtaal. Ruwer, verfijnder of, door de natuurlijke materialen die we gebruiken met een heel specifiek kleurenspectrum. Een soort van imperfectie kun je het noemen, met een eigen charme die goed voelt.'

Net als de Willem II Fabriek doet het Grafisch Atelier, dat op de tweede etage van de oude fabriek is gevestigd, er alles aan om de eigen zichtbaarheid te vergroten.

Van Genugten: 'Tot voor kort hadden we een eigen expositieruimte. Die is helaas verdwenen, maar dit najaar krijgen wij een mooie permanente muur voor grafiek in de Spiegelzaal van de Willem II Fabriek. Voor iedereen zichtbaar. We zijn niet meer verscholen achter een belbord en een trappenhuis, maar krijgen een mooie open ruimte die een totaalgevoel moet uitdragen. Ik verheug me erop!'

Maar er gaat meer gebeuren. Van Genugten: 'We werken aan een nieuwe website, waarin de bezoeker virtueel kan rondlopen en direct kan vinden wat hij of zij zoekt: bedrijven die een relatiegeschenk zoeken, de kunstenaar die behoefte heeft aan specifieke kennis, de school die boeiend lesmateriaal nodig heeft. En natuurlijk een mooie webshop waarin wij werk uit ons atelier aanbieden. In de breedste zin van het woord. Want grafiek is niet alleen papier, maar ook textiel en keramiek. Het Grafisch Atelier heeft goud in handen. Al die kennis en middelen die wij in huis hebben: die willen we delen!' Bijvoorbeeld met de bijzondere jaarlijkse grafiekkalender. Voor de kalender van 2017 kan men kiezen uit maar liefst 18 prenten, en zo zijn eigen kalender samenstellen voor een heel persoonlijke kalender. Maar ook door meer te gaan samenwerken met partijen in de stad. Van Genugten: 'We zouden in de toekomst ook wel iets samen willen doen met onze bureaus uit de Willem II Fabriek, jubilerende organisaties et cetera. Zo kunnen we het belang van al deze partijen laten zien. Wie weet wat voor moois dat oplevert.'

Grafisch Atelier / Willem II Fabriek
Boschveldweg 471a, 5211 VK 's-Hertogenbosch
www.gadenbosch.nl

de looper gaat uit

Het markante vierkante gebouw, pal tegenover het terras van de Verkadefabriek, dat kennen we. De concertzaal W2, ja, ook bekend. Maar wat er op kunstgebied achter die gevel gebeurt wordt nu pas echt voor iedereen zichtbaar. De Willem II Fabriek zet zijn deuren wijd open.

Ivonne van der Velden, curator beeldende kunst van de Willem II Fabriek, zit nog niet of ze begint enthousiast te vertellen over de spectaculaire nieuwe ontwikkelingen in en om het pand van de oude sigarenfabriek. ‘Om te beginnen bij de ingang. Die was altijd wat verscholen aan de zijkant van het gebouw, maar komt nu voor bezoekers aan de Boschdijkstraat, recht tegenover de Verkadefabriek. We richten ons op deze mooie buurt, die volop in ontwikkeling is, en naar de stad. Mensen zien ons straks beter en lopen gemakkelijker naar binnen. Al was het maar voor een latte macchiato in onze mooie nieuwe Hangop horeca. En wie verder kijkt ontdekt dat de Willem II Fabriek dé plek is om te ontmoeten, ontwikkelen en te vernieuwen.’ zegt Van der Velden.

De Willem II Fabriek biedt al vele jaren onderdak aan professionele kunstenaars. Muzikanten, architecten, vormgevers, ontwerpers, filmers: ze huren hier een ruimte of maken gebruik van een werkplaats en presenteren hun werk aan het publiek. Het is een dynamische plek waar veel moois ontstaat. Van der Velden: ‘Wij stimuleren de multidisciplinaire samenwerking en er is veel aandacht voor jonge en vernieuwende kunst. Regionale, nationale en internationale kunstenaars hebben hier een plek gevonden.’ En dat maakt de Willem II Fabriek nu graag zichtbaarder. Letterlijk, want ook de ‘Spiegelzaal’, de mooie, nieuwe expositieruimte is direct vanaf de straat zichtbaar. In deze ruimte bevindt zich de ‘Spiegelwand’; een langgerekte wand waar tweedimensi-

onaal werk achter glas kan worden geëxposeerd. Op de tweede etage is zoals vanouds de ‘Grote Ruimte’, met de kenmerkende industriële pilaren, waar hoogwaardige vernieuwende kunst van spraakmakende kunstenaars wordt getoond. Naast de ‘Grote Ruimte’ is er ook RAK, de intieme ruimte voor film, animaties en installaties. Ook het W2 Poppodium heeft haar zalen verbouwd en heeft nu meer ruimte en mogelijkheden voor muziek, optredens en verhuur.

Tijdens de openingstijden van de verschillende expositieruimtes en het café is ook de Willem Winkel geopend. Van der Velden: ‘In de Willem Winkel kun je originele kunstwerken kopen van (onder meer) de kunstenaars die bij ons een werkplek hebben. Heel toegankelijk, niet duur, en met een beetje geluk is de kunstenaar in huis en wil hij of zij ter plekke het werk voor je signeren. En in de ‘Etalage’ presenteert iedere maand een andere kunstenaars uit de Willem II Fabriek zijn werk.’

De looper wordt dus uitgerold, voor het publiek van 's-Hertogenbosch en verre omstreken. Kunstminnend, of gewoon geïnteresseerd in de lokale activiteiten aan en rondom de Boschdijkstraat. Want er gebeurt veel in deze hoek van de stad. Zo is er de Tramkade, met onder andere de Kaaihallen, Werkwarrenhuis Social label/Van Aken en Koudijs Kafé op het terrein van De Heus, pal achter de Verkadefabriek. En aan de andere kant van het spoor is er, door de tijdelijke komst van de Kunstacademie in het voormalige PTT gebouw en de bedrijvigheid in de nabijgelegen De Gruyter Fabriek, ook volop beweging. De Willem II Fabriek zal daar de komende tijd een krachtig gewicht in de schaal bij leggen.

Willem II Fabriek
Boschveldweg 471, 5211 VK 's-Hertogenbosch
www.willem2fabriek.nl

het palet van de stad

‘s-Hertogenbosch heeft een rijk cultureel klimaat, mede dankzij de Bossche kunstacademie AKV Sint Joost. De AtelierBeheerStichting (ABS) biedt betaalbare, tijdelijke atelierruimte aan jonge en gevestigde kunstenaars en vervult hiermee een belangrijke taak. Daarnaast heeft ABS ook permanente atelierruimtes, presentatieruimtes en atelierwoningen.

De AtelierBeheerStichting (ABS) biedt onderdak aan maar liefst 280 Bossche kunstenaars, van fotograaf en schilder tot compleet dansgezelschap. En nog eens ca. zestig kunstenaars wachten tot de stichting ook voor hen werkruimte beschikbaar heeft. De vraag in de stad is groot; het aanbod groeit gelukkig nog steeds. Wytse Bakker en Franka van de Goor zijn al jaren de bezielende kracht achter de ABS. Hun standplaats is de Willem II Fabriek in 's-Hertogenbosch. Met de medewerking van kunstenaars gaan zij steeds op zoek naar geschikte werkplekken in de stad voor uiteenlopende kunstdisciplines: dans, theater of beeldende kunst, maar ook commerciële kunstenaars: fotografen, vormgevers en designers kunnen aankloppen. De disciplines zijn ondergebracht in drie categorieën: A is voor de autonome kunsten, B voor de vormgevers en fotografen. En C voor herintreders en/of amateurs. Verdeeld over, inmiddels, zo'n 18.000 vierkante meter vastgoed.

De stad is altijd in beweging. Bedrijven komen en gaan, functies passen zich aan aan de tijd of komen te vervallen. Daardoor is er veel vastgoed dat voor korte of langere tijd leeg staat. Wytse Bakker: ‘De panden die we beheren worden ons aangeboden door de gemeente of bedrijven. We gaan ook zelf op zoek naar geschikte gebouwen. We kijken naar de bruikbaarheid van het gebouw, de te verwachten gebruiksduur en het onderhoud. Wat wij doen is goed voor een pand. Door leegstaande gebouwen in gebruik te nemen voorkom je verloedering. Er komt leven en bedrijvigheid in de wijk en een prettige interactie met de omgeving.’

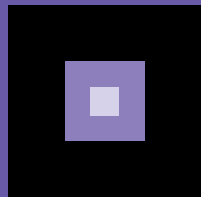
Een mooi voorbeeld is de DMT Loods in de wijk Boschveld: een drukbezochte broedplaats voor allerlei vormen van kunst en bedrijvigheid. Er zijn ateliers en er is een hal waar aan grote projecten kan worden gewerkt. Zo werkten daar dit voorjaar een paar kunstenaars aan hun kunstwerken voor de Bosch Parade: een enorme drijvende vogel en een artistieke ‘Ark van Noach’. En de hal diende ook al eens als locatie voor een fotoshoot voor een autoreclame.

Helaas gaat deze loods binnenkort tegen de vlakte. Het was tien jaar een waar Walhalla, waarvan het voor velen nu moeilijk afscheid nemen is. Maar het leuke van deze vorm van vastgoedbemiddeling is dat er zich altijd weer nieuwe kansen aandienen. In Orthen Links, een Bossche wijk die binnenkort flink op de schop gaat, heeft de ABS momenteel een aantal mooie atelierwoningen in beheer. Hier kunnen kunstenaars wonen en werken. De stad is het podium waarop de kunst getoond kan worden. Een nieuwe broedplaats wellicht? Franka van de Goor: ‘Er zijn ook complexen waar we voor langere tijd vaste voet aan de grond hebben, zoals de Ridderspoorstraat en de Willem II Fabriek. En daar komen misschien ook de Kaaihallen, aan de Tramkade nog bij. Van dit soort panden is het beheer constanter. We kunnen er meer in investeren. Kunstenaars kunnen er vaak voor langere tijd blijven werken en dat is fijn.’ Daarom kijkt de ABS uit naar meer vaste locaties. Hoofddoel: het veelkleurige kunstenaarsaanbod in de stad een palet te kunnen bieden van goede en betaalbare ateliers, waarin gewerkt kan worden.

AtelierBeheerStichting (ABS)
Boschveldweg 471, 5211 VK 's-Hertogenbosch
www.atelierbeheerstichting.nl

FRANKA VAN DE GOOR EN WYTSE BAKKER
FOTO MARCUS PETERS

Maarten de Laat & Zn

belastingadvies - administraties - jaarrekeningen - bedrijfsadvies

AL SEDERT 1970 ADVISEURS VOOR
MKB, PARTICULIER EN INSTELLINGEN

Debussystraat 8
5283 LC Boxtel
m.d.laat@hetnet.nl

T 0411 61 62 50
M 06 22 51 39 16

GIMMICK

SECOND-HAND-SHOP

ANTIET - CURIOSA - KLEDING - ELPEES - RARITEITEN

HINTHAMERSRAAT 157 - 5211 MK 'S-HERTOGENBOSCH
MAANDAG - ZATERDAG 12.00 - 18.00 UUR

auto's en kunst

Legt u de Atelierroute liever niet lopend af? Autobedrijf Jos van Boxtel zet belangeloos een paar auto's in, die tijdens de Atelierroute als gratis 'Ateliertaxi' door de stad rijden.

Sinds 1954 is Autobedrijf Jos van Boxtel een vertrouwd adres voor 's-Hertogenbosch en omstreken. Als dealer van de merken Toyota, Nissan, Kia en Mitsubishi, maar ook als trouwe sponsor van FC Den Bosch en tal van plaatselijke (sport-) evenementen. Ook de Atelierroute 's-Hertogenbosch wordt door het bedrijf ondersteund: met veel plezier gaf directeur Elly Verhoeven te kennen een aantal van de eigen auto's ter beschikking te stellen voor een gratis taxidienst door de stad.

Een autobedrijf als verbindende factor tussen de afzonderlijke ateliers en tussen kunstenaar en bezoeker. Daar moet een verhaal aan vast zitten.

Al heeft Elly Verhoeven nog nooit de atelierroute bezocht, zij kent wel enkele kunstenaars. Een van hen kreeg haar belangstelling omdat hij een afgeschreven Toyota op een fantasievolle wijze van een nieuwe laklaag voorzag. Wie de kunstenaar was weet ze niet meer. 'Ik ben wel geïnteresseerd in kunst, maar geen echte kenner. Het gaat mij om de vorm en de kleur, die moeten bij mijn smaak passen.'

Verhoeven is misschien geen kenner, zij heeft zich wel verdiept in de klassieken en in de ontwikkeling van de kunst door de eeuwen heen. 'Zo'n Rembrandt of Jan Steen, die hebben door hun manier van schilderen een enorme impact op mensen. Het is boeiend om te zien hoe bijvoorbeeld, via Renoir, de Cobra-beweging en nog later Herman Brood, de kunst en de kunstenaars zich hebben ontwikkeld.'

Jos van Boxtel is een autobedrijf met stevige wortels in de regio: Oss, Middelrode, 's-Hertogenbosch. Het familiebedrijf, met circa 150 medewerkers, is dealer van verschillende Aziatische merken. In het verleden leek de Aziatische auto niet zo te passen in ons straatbeeld. Om daar wat aan te doen werden midden jaren tachtig Europese ontwerpers bij de vormgeving van de auto's betrokken. Dat hielp: met een meer Europees snoetje zijn ze intussen een graag geziene en betrouwbare viervoeter op de Nederlandse wegen. Het enthousiasme waarmee Verhoeven uitweidt over Aziatisch en Europees autodesign brengt ons op haar bezoek, aan een eindexamenexpositie van de Eindhovense Design Academie. 'Fascinerend om te zien hoe nieuwe generaties met eigen middelen, inzichten en technieken tot geheel nieuwe ontwerpen komen.

Ik kom toch nog even terug op Verhoevens bedrijfsmatige interesse: de auto. Ik laat wat prints zien van auto's die, niet altijd even zachtzinnig, door kunstenaars werden bewerkt. Beschilderd, in stukken gezaagd, ingegraven... 'Het doet me geen pijn hoor,' zegt ze lachend. 'Als de auto toch niet meer bruikbaar is, dan is het natuurlijk prima om er zo je creativiteit op los te laten. Maar eerlijk is eerlijk: dit is iets anders dan het liefdevol restaureren van een oldtimer. Ik zou zelf niet gauw op het idee komen om auto-onderdelen onherkenbaar in een kunstwerk te verwerken.'

De Kia's, Nissan's, Toyota's en Mitsubishi's van Autobedrijf Jos van Boxtel zullen u dan ook onbeschadigd en in hun oorspronkelijke vorm over de Atelierroute vervoeren.

Jos van Boxtel Groep
's-Hertogenbosch - Oss - Middelrode
www.josvanboxtel.nl

SYLVAN VAZILDA
FOTO IRIS RIJSEKAMP

JONGE KUNSTENAARS OVER HUN WERKPLEK

ik voel dat ik op ‘dit eiland’ in de creatieve flow kom die ik zocht

DOOR LOUIS JONGELEEN

Wat maakt het uit wáár je werkt als kunstenaar? Vaak hebben de beroepscreatieven weinig keus. En je hebt ook altijd nog dat cliché van de ware kunstenaar die moet lijden, bijvoorbeeld onder het schuine dak van een heel klein zoldertje. Maar wat is eigenlijk een atelier? Voor de een is het een kantoor in de stad en voor ander een stal op het platteland. Het kan zelfs een grasveld zijn. We vragen vijf jonge kunstenaars naar hun werkplek en hun ‘wáárheid’.

in de lucht

Het zijn spectaculaire sprongen die bewegingskunstenaar Silvan Vazilda (27) uitvoert, ergens op een grasveld of op een open plek in de stad. Hij beoefent een heel eigen acrobatische bewegingsvorm. Silvan Vazilda: 'Mijn stijl noem ik ‘tricking’. Er zitten bewegingen in van breakdance en van karate, maar ook van capoeira, turnen en modern ballet. Ik ben er al twaalf jaar mee bezig, elke dag. Het is behoorlijk extreem wat ik doe. Je moet de conditie hebben van

een professioneel atleet. Voor mij is het belangrijk hoe het lichaam eruit ziet als ik in de lucht ben. Wie hiermee wil beginnen kan niet zonder begeleiding. Je moet ook veilig werken op turnmatten of op puzzelmatten. Ik doe mijn ‘tricks’ het liefst op gras. Dat dempt goed als je valt en het is natuurlijk. Naast de bewegingskunst ben ik ook actief bezig met het maken van petten. Ik maak caps van katoen of van kunststof, maar nooit van gemengde materialen, want mijn producten moeten goed recyclebaar en duurzaam zijn. Bij mijn ontwerpen laat ik me inspireren door hoe de mensen om mij heen zich kleden en zich bewegen.'

Kijk verder op Facebook bij Silvan Vazilda en op YouTube

context

Beeldend kunstenaar Marthe Zink (26) heeft haar atelier in Ateliercomplex ‘Nova Zembla’, in het centrum van Den Bosch, op de zolder van een oude school. Soms verandert ze van werkplek,

bijvoorbeeld als zij het aanbod krijgt om ergens rustig te werken als artist-in-residence. Marthe Zink: 'De omgeving heeft altijd invloed op je werk, dus ook op mij als ik teken. Voor mij werkt de afwisseling tussen mijn vertrouwde zolderruimte en een nieuwe werkplek heel goed. Deze zomer mag ik een maand werken in het Drawing Centre Diepenheim in Overijssel. Lekker rustig. Op de begane grond in een dorp in plaats van op een zolder middenin een stad. Met mijn tekeningen wil ik toeschouwers 'op een andere manier te laten kijken. Ik geef alledaagse beelden een niet-alledaagse context.' In mijn eigen atelier werk ik op verschillende plekken. Daar liggen ook altijd genoeg potloden en verfspullen die ik steeds direct moet kunnen pakken. Soms wil ik het stil hebben en op een ander moment hoor ik graag funky muziek, zoals hiphop of P-funk van George Clinton.'

Kijk verder op www.marthezink.com

verdieping

Na zijn opleiding aan kunstacademie AKV|St.Joost en de presentatie van zijn eindexamenwerkstukken, is Sybren Hörst (28) op reis gegaan. Eenmaal terug in Nederland en zocht hij naar een geschikte plek om zijn creatieve praktijk weer op te pakken. Sybren: 'Die reis had ik nodig om afstand te nemen van die intensieve leerperiode op de academie. Ik wilde onderzoeken wat meer van de kunstacademie was en wat van mijzelf. Ik merkte dat het buitenleven bij mij past en ook de verdieping die de beeldende kunst mij geeft. Het tekenen en het maken van de beelden van staal brengen mij dicht bij mijn kern. Maar de zogeheten ‘autonome beeldende kunst’ kan bij mij ook een belemmering worden voor het onderhouden van contact met anderen. Een half jaar geleden heb ik een soort fundament gevonden voor wat ik verder ga doen. Met vier gelijkgezinden woon en werk ik nu op een boerderij op Schouwen-Duiveland. Ik ben nu mijn atelier aan het inrichten in de oude schapenstal. Mijn lastafel en de lasapparatuur staan er al. Ik voel dat ik op ‘dit eiland’ in de creatieve flow kom die ik zocht.'

Kijk verder op www.sybrenhorst.blogspot.nl

chaos/rust

Op haar werk- en woonzolder in het centrum van Den Bosch is modeontwerper Merel van Glabbeek (28) druk met het uitvoeren van haar ontwerpen. Merel van Glabbeek: 'Deze zomer deed ik voor het eerst mee aan de halfjaarlijkse Amsterdam Fashion Week. Van de modellen die ik daar liet zien, maak ik nu een deel klaar voor de verkoop, voor Designerstore ‘Outspoken’ hier in Den Bosch. Daarnaast ben ik bezig met mijn nieuwe collectie voor de Amsterdam Fashion Week 2017. Mijn ontwerpen voer ik zelf uit. Details zoals borduursels ontstaan terwijl ik eraan werk. In mijn ogenschijnlijk rustige collectie zit een overdaad aan symbolen verwerkt. Dat reflecteert de chaos in de wereld. Die raakt mij, persoonlijk en ook maatschappelijk. Mode is voor mij vakmanschap. De laatste jaren wordt kleding meer een functioneel massaproduct, dat je gemakkelijk weer weggooit. Ik wil weer meer ambacht terugbrengen. In mijn werk

is rust nodig. Dat je af en toe alleen kan zijn. Verder heb ik eigenlijk wat meer ruimte nodig. Mijn tafel is iets te klein voor het maken van patronen. Maar prioriteit heeft nu de nieuwe collectie.'

Kijk verder op www.merelvanglabbeek.com

mobiel

De werkplek van designer Emmy Polkamp (27) in het gebouwencomplex van het voormalige EKWC in Den Bosch, voldoet niet aan het clichébeeld van een kunstenaarsatelier. Het is meer een hedendaags kantoor. Emmy Polkamp: 'Ik ben hier één dag per week om al het computerwerk af te handelen voor mijn projecten. Dit gebouw is fijn omdat ik er interessante mensen tegenkom. Je loopt gemakkelijk bij elkaar binnen. Verder ben ik meestal buiten. Ik ben een ondernemend ontwerper. Vorig jaar ben ik afgestudeerd aan de Design Academie Eindhoven. Nu werk ik aan mijn rondreizend hotel dat bestaat uit tentjes die worden opgezet in leegstaande panden. Tijdens het theaterfestival Boulevard stonden vijf hotel-tenten in de lege Mengfabriek in Den Bosch. Festivalbezoekers hebben er druk gebruik van gemaakt. Dit concept kwam in me op toen ik verbleef in een tijdelijk hotel in een kraakpand. Ik wil het idee helemaal dóórontwikkelen, tot een soort bedrijf, maar ik wil geen hotelier worden ofzo. Als een project eenmaal draait, ga ik weer verder met een nieuw concept.'

Kijk verder op www.emmypolkamp.nl

EMMY POLKAMP
FOTO IRIS RIJSEKAMP

ERVAAR DE KRACHT van de Jos van Boxtel Groep

Toyota

Middelrode, Haffertsestraat 21
's-Hertogenbosch, Hervensebaan 11
Oss, Longobardenweg 21

Nissan

's-Hertogenbosch, Afrikalaan 16
Oss, Longobardenweg 21

Kia - Mitsubishi

's-Hertogenbosch, Afrikalaan 16 - 19

Josvanboxtel.nl

Jos van Boxtel
Lease

**maand
van de
grafiek**

1 - 31 oktober 2016
EXPOSITIE

oud en nieuw

OPENING
1 oktober 15.00 uur

KUBRA EN KURTFACE TONEN NIEUW GRAFISCH WERK

Kurtface gaat na 25 jaarverhuizen en stelt tijdens de *Maand van de grafiek 2016* een grote overzichtsexpositie OUD EN NIEUW samen met werk uit het omvangrijke archief. Zo zullen er affiches te zien zijn uit de krakersperiode uit de zeventiger en tachtiger jaren en vele *special editions* en *épreuves d'artiste*. Traditiegetrouw zijn er in de werkplaats demonstraties en workshops door onder andere Wim Habraken, Chika Ito en Marion van Bergen.

VOOR PROGRAMMA EN INFO
WWW.STICHTINGKUBRA.NL / WWW.KURTFACE.NL
WWW.MAANDVANDGRAFIEK.NL

GALERIE KUBRA / ZEEFDRUKATELIER KURTFACE
 Schilderstraat 17a, 5211NB 's-Hertogenbosch
OPENINGSTIJDEN donderdag / zondag van 13 - 17 uur.
KUBRA 06 38 89 51 19 **KURTFACE** 06 20 88 14 89

de nomaden trekken verder

Vanaf verschillende locaties in de Bossche binnenstad behartigt STOK al vele jaren de belangen van professionele kunstenaars. Een rondtrekkende organisatie, die al vele kunstenaars een vaste basis gaf.

In haar lange bestaan heeft STOK, Stedelijk Overleg Kunstenaars 's-Hertogenbosch, al heel wat door de Bossche binnenstad gezwoven. Steeds op zoek naar nieuwe horizons trok het van Hinthamerstraat naar Vughterstraat, Guardianenhof en zo meer. De belangenorganisatie voor beroepskunstenaars heeft nu al meer dan tien jaar geleden haar kampement opgeslagen in het karakteristieke Kruithuis aan de rand van de binnenstad. Maar ook deze huisvesting is slechts voor beperkte tijd beschikbaar.

We spreken met Monique Doornik, de kersverse voorzitter van STOK, in het dagelijks leven jurist en een voorvechter van de deeleconomie. 'We zijn alweer bezig de kaart van de binnenstad te bestuderen, voor het geval dat we weer moeten verhuizen. Wij maken intensief gebruik van het Kruithuis, een prachtige plek met veel mogelijkheden. De gemeente, eigenaar, geeft het ons steeds voor een bepaalde periode in bruikleen. Hierdoor is het soms moeilijk om ver vooruit te kijken en de koers te bepalen.'

STOK behartigt de belangen van circa honderd leden, allen beroepskunstenaars, en allen vóór toetreding beoordeeld door een regelmatig van samenstelling wisselende ballotagecommissie. Soms gaat de commissie op atelierbezoek; je wordt niet zomaar lid. STOK organiseert zes tot acht expositieronden per jaar, verdeeld over de acht zalen van het Kruithuis. Kunstenaars uit eigen bestanden, kunstenaars die zich op eigen initiatief aanmelden, worden zorgvuldig over de zalen verdeeld. Ook door STOK geïnitieerde tentoonstellingen passen daarin, van kunstenaars binnen en buiten de regio. Hierdoor ontstaat er een mooie waaier van beeldende kunsten.

Verder leent het Kruithuis zich uitstekend voor bijzondere producties als muziek- of theateroptredens. Tijdens November Music en de Boulevard staan de deuren dankzij STOK wagenwijd open. Een grote groep enthousiaste vrijwilligers, verbonden aan STOK, zorgt ervoor dat het Kruithuis, de exposities en de dagelijkse zaken in goede banen worden geleid. Doornik: 'Zij bezetten de balie, doen de boekhouding, educatie en de PR. Zonder hen konden wij

MONIQUE DOORNIK
FOTO SHOOT & MORE

niet zoveel activiteiten ondernemen en sterk blijven. Als belangenorganisatie voor kunstenaars moet je steeds scherp zijn. Blijven kijken wat wij kunnen, wat we kunnen verbeteren en waar nieuwe kansen liggen. En ons (opnieuw) bezig houden met de vraag: gaan we op zoek naar een nieuwe locatie? Een die ons een stabielere basis kan geven, waardoor we tijd en energie overhouden om te verdiepen én te verbreden?'

'Nog meer open deuren, daar zien wij naar uit. We zijn steeds op zoek naar nieuwe samenwerkingsverbanden waarmee we de kunstenaar, de bezoeker en het culturele klimaat kunnen dienen. Ook met andere culturele initiatieven in de stad zijn wij volop in gesprek. De tijd van eilandjes is voorbij, ook op cultureel gebied is het delen van kennis gemeengoed geworden. Ontmoeten, kijken in andersmans keuken en mensen toelaten in je eigen keuken: het is een verrijking.'

STOK deelt met het goede van elders en trekt verder, de toekomst in. Een nomadenbestaan dat al heel wat kunstenaars een vaste basis heeft bezorgd.

STOK, Het Kruithuis
Citadellaan 7, 5211 XA 's-Hertogenbosch
www.stokpunt.nl

première

DIMENSION OF NONE

regie: Indra van t Hooft
Team Heads Up Productions

AMEN

regie: Tristan van Doorn
Team Filmers United

EERSTE DATE

regie: Evelien van Raaij
Team Koekoek Films

TAKHIL

regie: Robin de Ridder &
Marlies Smeenge
Team Vaagteken

OSCAR

regie: Joris Sluiter
[winnaar 2015]
Team Rebels with a Crew

NIEUWE FILMERS FILMFESTIVAL 2016

25/9 20:00u. Verkadefabriek 's-Hertogenbosch

Kaarten à 8,50 via www.verkadefabriek.nl/film

SOLOS

Nieuwe Filmers is onderdeel van SOLOS 2016
en wordt oa. mogelijk gemaakt door:
Theater aan de Parade, Muzerije, Verkadefabriek
Traveldoctor en de gemeente 's-Hertogenbosch
www.nieuwe-filmers.nl, facebook.com/nieuwefilmers

Adr. Heinen

Boekhandel Adr. Heinen - Kerkstraat 27 's-Hertogenbosch - 073 30 20 100

www.heinen.nl